

Pesti utca

Öregek

A bankpalota szellős, tágas, nyáron hűs, télen langyos, faburkolatú helyiségébe minden reggel – pontosan kilenckor – beállít egy úr. Leül az egyik kényelmes, bársony-párnás zsöllyébe, a kis amerikai keményfa-asztalka elé, zsebéből újságot kotor elő, fölteszi pápaszemét, s olvasni kezd. Amikor elolvasta az újságot, hátrahajtja fejét, szundikál. Majd újra fölébred, nézelődik. Ha valaki melléje ül, arra haragos pillantásokat vet. Tizenegy óra tájt másik zsebéből papírosba csavart sonkás zsemlyét húz ki, s lassacskán, tempósan elfogyasztja. Ebbe a műveletbe belefárad, és sokáig mozdulatlanul bámul maga elé. Egy óra múltán ismét kissé fűgében tekintget jobbra-balra. Déli egy órakor zárják a bankot, szombaton tizenkettőkor. Az öregúr fölszólítás nélkül föláll, lassan kicsoszog. Senkinek se köszön, senkivel se beszél, semmiben részt nem vesz. A hivatalnokok, hivatalnokok elnézően megmosolyogják, már megszokták. Évek óta jár be, nap nap után reggel kilenckor, és délben távozik. Senkise tud róla semmit. Egyetlen ismerőssel se találkozott ottan. Bankbetétje nincs, egy fillérnyi sem. Legalább abban a bankban nincs, ahová jár. De ott éli le életét. Nevét se ismerik, de ha egy napon elmaradna, tudnák, hogy meghalt, s bizonyára megsiratnák.

•

Az utcán egyik minisztériumunk előtt a lépcsőn öreg néni üldögél. Sas tekintetű, ruganyos léptű, magas, vállas úr közeledik az épülethez. Könnyű felöltőjét karján viszi. Kezén vadonatúj, világos szarvasbőr kesztyű feszül. Hirtelen eszébe jut valami, zsebéből ezüst töltőírónt vesz elő, s jegyzőkönyvet. Valamit jegyez. A néni szeme fölcsillan. Az úrhoz totyog.

– Enyje, de jó írónja van – mondja –, írjon föl ide nekem egy nevet, hogy el ne felejtsem. Mindig kimegy az eszemből. Csak annyit írjon „Goldschmid János első emelet hat”. A többit már tudom, s egy elhasznált, szutykos gyümölcsös papírzacskót tart a mosolygó úr orra alá.

Az úr leírja szépen a nevet, s átadja a nénikének.

A portás a kapuba lép, s feszesen tiszteleg. A magas, vállas, szarvasbőr-kesztyűs úr az ország egyik legnevesebb méltósága, volt miniszter. Ezzel az írónnal talán sorsdöntő rendeleteket jegyzett már alá. Most pedig a néniknek azt a nevet írta föl, hogy el ne felejtse.

•

Öreg, toprongyos koldus ballag az útszélen. (Rossz, túlzó színpadi rendező lenne, aki a színészt ilyen ágrólszakadt kéregető jelmezében színpadra engedné.) Szemközt vele fiatal úrinő lépeget, s amint megpillantja a koldust, pénztárcájához kap, hogy pénzt vegyen ki belőle, s a szegénynek adja alamizsnaképpen. Ahogy melléje ér, a szegény ember hátra tartott kezében egy csokor remekbe kötött tarka-barka mezei virágot emel föl.

– Húsz fillér – rebegi az öreg könyörgőn. – Húsz fillér.

A hölgy, akinek kezében van már a pénz, melyet a koldusnak szánt, visszahúzza félig odanyújtott kezét, s alkudni kezd.

– Tizenhatot adok érte, adja ide tizenhatért.

– Nem sok érte húsz fillér, kezét csókolom, annyit hajoltam érte, amíg szedtem.

– Adja ide tizenhatért. Többet nem adok érte – csökönyösködik a másik.

– Jól van, no, tessék – egyezik bele az öreg.

A hölgy most átnyújtja a kezében tartott húszfillérest, négy fillért visszakap, szépen beleteszi pénztárcájába, átveszi a virágot, és továbbmegy.

Ingyen, semmiért könnyen odaadta volna a húsz fillért. De amint észrevette, hogy adni akarnak érte valamit, nem állhatta meg, hogy ne alkudozzék ...

-i

1932. július 13., szerda, 4. old.